

ГЕНЕЗА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Янковий М. О.

У статті досліджено розвиток сучасних наукових поглядів щодо процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в умовах надзвичайних правових режимів. Автором визначені теоретичні та практичні питання, що залишилися поза увагою вчених і потребують теоретичного та практичного вирішення. На підставі аналізу наукових праць виділено групи досліджень з цієї проблематики.

Ключові слова: кримінальне провадження; надзвичайний правовий режим; процесуальне забезпечення; організаційне забезпечення; теорія; практика; наукові праці.

В статье исследовано развитие современных научных взглядов в сфере процессуального и организационного обеспечения уголовного производства в условиях чрезвычайных правовых режимов. Автором определены теоретические и практические вопросы, оставшиеся без внимания ученых и требующие теоретического и практического решения. На основании анализа научных работ выделены группы исследований по данной проблематике.

Ключевые слова: уголовное производство; чрезвычайный правовой режим; процессуальное обеспечение; организационное обеспечение; теория; практика; научные труды.

The article was studied the development of modern scientific views in the area of procedural and organizational support of the criminal proceedings in emergency situations. The author defines the theoretical and practical issues left without attention of scientists and require theoretical and practical solutions. Based on the analysis of scientific papers isolated group of studies on this issue.

Key words: criminal proceedings; emergencies; procedural security; organizational support; theory; practice; scientific works.

Постійний розвиток суспільства та держави спричиняє появу нових суспільних відносин, що в обов'язковому порядку повинні бути врегульовані за допомогою права. Саме це зумовлює появу нових актуальних теоретичних і практичних питань, які в силу своєї важливості й складності стають предметом дискусії як серед вчених, так і серед політиків і практиків. Одним з таких є питання щодо удосконалення процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження. Особливої актуальності це питання набуває в умовах виникнення надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціально-політичного й воєнного характеру. Адже надзвичайна ситуація, як правило, зумовлює зміну життя суспільства країни, функціонування всіх інститутів держави, обмеження прав і свобод фізичної особи, а також законних інтересів юридичних осіб, надаються додаткові повноваження уповноваженим органам публічної адміністрації щодо застосування відповідних заходів з

метою нормалізації обстановки та ліквідації негативних наслідків надзвичайної ситуації.

Події, що відбуваються протягом 2013-2014 рр., свідчать, що воєнна та соціально-політична обстановка навколо України характеризується динамічністю, нестабільністю й непередбаченістю подій і процесів. Сьогодні казати про наявність внутрішньої стабільності (соціальної, економічної, політичної, ресурсної, екологічної, продовольчої) в Україні не можна. Водночас така ситуація є характерною не лише для України. Наведене підтверджується наступними фактами:

- виникнення надзвичайних ситуацій техногенного й природного характеру в країнах Європейського Союзу (аварія на атомній електростанції у Франції - 2011 р., аварія на хімічному заводі в Польщі у 2012 р.; паводки в Польщі, Німеччині, Чехії, Румунії, Італії 2009-2010, 2012-2013 рр.; лісові пожежі, засуха та паводки в Російській Федерації у 2011, 2012, 2013 рр.; виникнення епідемій у країнах Африки ("Ebola virus"; землетрус в Японії, який зумовив виникнення цунамі та аварії на атомній електростанції 2011-2012 рр.; випадання великої кількості снігу в окремих штатах Сполучених Штатів Америки);

- виникнення надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру: масові заворушення, що зумовили запровадження режиму надзвичайного стану, а також застосування сил і засобів національної гвардії в місті Фергюсоні Сполучених Штатів Америки у 2014 р.; виникнення військового конфлікту в країнах Близького Сходу та Африки (Єгипті, Лівії, Сирії, Іраку, Афганістані) 2011-2014 рр., створення "ісламської держави", яку Президент Сполучених Штатів Америки Барак Обама під час виступу на засіданні Генеральної Асамблеї ООН визначив як одну із загроз всьому світу та людству [1]; акції протесту проти політики уряду, масові заворушення, страйки тощо в Греції (2010-2013 рр.); акції протесту, страйки в Бельгії (2011 р.); масові заворушення, страйки в Чехії (2009-2010 рр.); акції протесту проти політики уряду та результатів виборів Президента Білорусії (2009, 2010, 2011 рр.); акції протесту проти політики Президента Російської Федерації (2011, 2012, 2013 рр.).

Унаслідок вказаних подій завдаються істотні економічні збитки для держави, руйнування інфраструктури, зміни або взагалі припинення функціонування суспільних і державних інститутів. За різними підрахунками експертів ООН, щороку економічні збитки від надзвичайних ситуацій становлять від 6 до 12 % світового ВВП [2]. Водночас, окрім значних матеріальних збитків, надзвичайні ситуації зумовлюють:

- значні людські втрати (починаючи з 2000 року внаслідок надзвичайних ситуацій постраждало понад 2 млрд. чоловік, загинуло понад 4 млн. чоловік);

- виникнення суттєвої напруги як у певному регіоні, так і світі взагалі [2].

Аналіз практики свідчить, що за умов надзвичайних ситуацій значно погіршується оперативна обстановка та

криміногенна ситуація в місцевості, у регіоні та в державі загалом, збільшується кількість скоєних злочинів. З метою реагування на кримінальні проступки як у звичайних умовах, так і в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, створена відповідна система органів, зокрема органів кримінальної юстиції, які виконують важливі завдання щодо розслідування й розгляду кримінальних проваджень. Водночас останні події в Україні засвідчили, що визначені правовими актами принципи й основні засади процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в умовах надзвичайних ситуацій не відповідають вимогам сьогодення й не забезпечують захисту особи, інтересів суспільства та держави. Саме така ситуація спричинила появу низки питань теоретичної та практичної спрямованості, що у свою чергу зумовило потребу в проведенні наукових досліджень у цій сфері.

Останнім часом проблематика щодо запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій різної генези займає помітне місце в дослідженнях вітчизняних і зарубіжних авторів, окремі аспекти якої досліджено в роботах сучасних представників вітчизняної юридичної науки, зокрема в роботах Ю.П. Аленіна, А.В. Басова, О.М. Бандурки, А.І. Берлача, Ю.П. Битяка, Ю.М. Грошевого, Ю.В. Дубка, В.П. Ємельянова, С.В. Ківалова, І.О. Кириченка, М.В. Корнієнка, С.О. Кузніченка, В.А. Лаптія, К.Б. Левченко, М.М. Михеєнка, В.Я. Настюка, В.М. Плішкіна, М.Б. Саакяна, О.Ф. Скакун, М.Є. Шумила, Х.П. Ярмакі та ін.

У наукових дослідженнях останніх років окремі питання процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в умовах надзвичайних ситуацій розглядали такі зарубіжні вчені, як: Д.М. Бахрах, О.В. Виноградов, Д.М. Власов, І.Т. Голяков, І.В. Гончаров, В.М. Григор'єв, А.В. Грязнов, В.В. Гуцин, О.Л. Дубовик, Г.Г. Зуйков, Ю.В. Іванов, С.Д. Хазанов, В.С. Четвериков та ін.

Аналіз теоретичних поглядів указаних вчених дав змогу оцінити стан проблем, що досліджуються, визначити коло питань, які взагалі не були предметом наукового пошуку. Відсутність досліджень особливостей процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в надзвичайних ситуаціях певною мірою негативно позначається на розвитку теоретичних аспектів, спрямованих на вдосконалення діяльності цих органів, що зумовлює недоліки на практиці.

Метою запропонованої наукової статті є дослідження й аналіз наукових поглядів українських і зарубіжних вчених щодо процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в надзвичайних ситуаціях і визначення теоретичних і практичних питань, що залишилися поза увагою вчених та потребують теоретико-прикладного осмислення й вирішення.

Розглядаючи предмет дослідження, зазначимо, що починаючи будь-яке дослідження, необхідно провести аналіз наукових праць і поглядів учених, які приділяли увагу зазначеним питанням. Слід зауважити, що в науковій літературі проведено ряд досліджень, які висвітлюють різні аспекти діяльності органів публічної адміністрації та кримінальної юстиції в умовах надзвичайних ситуацій. Однак процесуальні та організаційні основи кримінального провадження в надзвичайних ситуаціях розглянуто фрагментарно, у рамках широкої правової проблематики без комплексного підходу.

Необхідно зазначити, що комплексність кримінального провадження в надзвичайних ситуаціях обумовила наявність низки наукових робіт, виконаних у межах

наукових спеціальностей 12.00.01 - "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень", 12.00.02 - "Конституційне право; муніципальне право", 12.00.07 - "Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право", 12.00.09 - "Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність", 21.07.05 - "Службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку", 25.00.02 - "Механізми державного управління". У зв'язку з наведеним вважаємо за доцільне підтримати думку К.О. Гузенка, який у дослідженні "Деякі аспекти розвитку сучасних наукових поглядів щодо адміністративної діяльності органів внутрішніх справ у надзвичайних ситуаціях" виокремлює певні напрями наукового доробку, у межах яких виділено групи досліджень, а саме: а) в аспекті визначення правових засад і напрямів адміністративної діяльності ОВС; б) дослідження організації діяльності органів внутрішніх справ в умовах запровадження надзвичайних адміністративно-правових режимів; в) дослідження правових і організаційних засад діяльності органів внутрішніх справ у надзвичайних ситуаціях різної генези; г) дослідження, присвячені аналізу тактичних особливостей діяльності ОВС у зазначених умовах; г) дослідження теоретичних і практичних аспектів забезпечення прав і свобод людини й громадянина в надзвичайних ситуаціях різної генези [3, 135.]. Водночас наведену позицію слід доповнити питаннями щодо визначення особливостей здійснення кримінального провадження в умовах виникнення надзвичайних ситуацій або запровадження надзвичайних правових режимів.

Отже, переходячи до аналізу наукових праць із зазначеної проблематики, варто звернути увагу на праці, що присвячені дослідженню загальнотеоретичних, правових та організаційних засад діяльності органів публічної адміністрації в умовах надзвичайних правових режимів. Серед вітчизняних учених цій проблематиці на монографічному рівні присвячені праці таких вчених, як: О.М. Бандурки "Управління в органах внутрішніх справ" (досліджено правові та організаційні засади діяльності підрозділів органів внутрішніх справ в особливих умовах) [4], А.В. Басова "Службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку в умовах дії режиму надзвичайного стану" [5], "Теоретичні основи та суб'єкти забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях" [6], "Громадська безпека в умовах надзвичайних ситуацій: теорія та практика забезпечення" [7]. Роботи вказаного автора спрямовані на дослідження адміністративно-правових засад забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях. Автором здійснено дослідження наукових праць щодо визначення поняття та системи громадської безпеки, поняття "надзвичайна ситуація", правових засад її забезпечення. Розглянуто систему й компетенцію суб'єктів забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях. Досліджено адміністративні процедури в діяльності суб'єктів щодо забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях. Охарактеризовано окремі їх види, зокрема розроблення й прийняття нормативних та індивідуальних актів. Окремо розглянуто заходи забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій. Наведено поняття та сутність підготовчих заходів забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях. Визначено поняття, ознаки, класифікацію та зміст адміністративно-обмежувальних заходів, що застосовуються в разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Важливе значення в дослідженні питань щодо організації діяльності органів публічної адміністрації в умовах надзвичайних ситуацій відіграють праці російських вчених М.Д. Давітадзе та В.В. Гущина. Так, у дисертаційному дослідженні “Теоретичні, організаційні та правові основи діяльності органів внутрішніх справ в умовах міжнаціональних конфліктів” М.Д. Давітадзе зазначає, що ключове місце в забезпеченні громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій різної генези, особливо в умовах надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру, відводиться силам і засобами органів внутрішніх справ. Це пов’язане з тим, що саме на ОВС покладено основний обсяг завдань за таких умов. Від оперативності реагування сил і засобів цих підрозділів залежить ефективність і швидкість ліквідації негативних наслідків такого виду подій [8, 161].

В.В. Гущин у дисертаційному дослідженні “Правові та організаційні засади забезпечення громадської безпеки в Російській Федерації в надзвичайних ситуаціях” звертає увагу на дослідження таких теоретичних і практичних питань, як: сутність громадської безпеки; поняття надзвичайної ситуації та основні концепції її розуміння; система суб’єктів забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях, їх правові та організаційні засади діяльності; особливості реалізації надзвичайних адміністративно-правових режимів з метою забезпечення громадської безпеки; особливості організації та функціонування системи забезпечення громадської безпеки в надзвичайних ситуаціях [9].

Окремі аспекти здійснення заходів щодо забезпечення цивільного захисту населення в умовах виникнення надзвичайних ситуацій техногенного й природного характеру були розглянуті С.О. Кузніченком у монографічному дослідженні “Управління органів внутрішніх справ в особливих умовах, викликаних аномальними явищами техногенного і природного характеру” [10]. На підставі проведеного дослідження С.О. Кузніченко формує пропозиції з удосконалення чинного законодавства щодо організації діяльності ОВС в умовах виникнення надзвичайних ситуацій. Крім того, цілком заслуговує на увагу дослідження С.О. Кузніченка “Надзвичайні адміністративно-правові режими: зарубіжний досвід та українська модель”. Учений проаналізував особливості реалізації надзвичайних адміністративно-правових режимів, а саме: історичні засади становлення та розвитку інституту надзвичайних адміністративно-правових режимів, процедури введення, продовження та скасування надзвичайних адміністративно-правових режимів, а також механізм реалізації надзвичайних адміністративно-правових режимів [11].

Водночас у дисертаційному дослідженні на тему “Становлення та розвиток інституту надзвичайних адміністративно-правових режимів в Україні” С.О. Кузніченко першочергову увагу приділяє визначенню системи суб’єктів, що забезпечують реалізацію надзвичайних адміністративно-правових режимів. З’ясовано, що її становлять органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадяни та їх об’єднання. Відповідно до завдань, які вирішує кожен із зазначених органів, їх можна поділити на дві групи: загальні та спеціальні [12, 28].

Важливе теоретичне й практичне значення щодо організаційного та процесуального забезпечення кримінального провадження в надзвичайних ситуаціях мають наукові здобутки В.М. Григор’єва, який у дисертаційному дослідженні “Розслідування злочинів у надзвичайних

умовах: правове забезпечення, організація, методика” розглянув зміст надзвичайних умов як фактору, що визначає специфічні закономірності розслідування злочинів, виникнення й розвиток концепції розслідування злочинів у надзвичайних умовах, зміст правового забезпечення розслідування злочинів у надзвичайних умовах, визначив правовий режим роботи в надзвичайних умовах, зміст кримінально-процесуального порядку розслідування злочинів у надзвичайних умовах, встановив організаційні та процесуальні особливості діяльності слідчих в умовах надзвичайних ситуацій, організацію й тактику початкових дій слідчо-оперативних груп.

У свою чергу, Т.В. Омельченко та О.С. Феклістова досліджували окремі аспекти організаційного й процесуального забезпечення кримінального провадження під час проведення спеціальних операцій. Автори розкривають особливості процесуального забезпечення провадження слідчих дій в умовах проведення спеціальних операцій “Грім”, “Сирена”, “Бумеранг” тощо. На підставі проведеного аналізу вчені пропонують внесення змін і доповнень до Кримінального процесуального кодексу України.

Заслуговує на увагу дослідження О.Ф. Шкітова “Дія Кримінального процесуального законодавства в умовах воєнного або надзвичайного стану”. Автором звернуто увагу на комплекс правових та організаційних аспектів у зазначеній сфері. О.Ф. Шкітов, посилаючись на праці А.Г. Каткової [13, 342-344], зазначає, що специфіка розслідування злочинів в умовах надзвичайного стану обумовлена багатьма причинами: великою кількістю злочинів, зокрема й тяжких, які, як правило, учинені групою осіб; знищення майна та великими розмірами заподіяної шкоди; великою кількістю потерпілих і свідків, які вимушені покинути своє постійне місце проживання й тимчасово знаходяться в іншому місці тощо [14, 299].

Грунтуючись на аналізі наукових праць, що присвячені різноманітним аспектам процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в умовах надзвичайних ситуацій, можна виділити певні напрями наукового доробку, у межах яких виділено групи досліджень, а саме: а) в аспекті визначення правових засад і напрямів адміністративної діяльності органів публічної адміністрації; б) дослідження організації діяльності органів публічної адміністрації в умовах запровадження надзвичайних адміністративно-правових режимів; в) дослідження правових та організаційних засад діяльності ОВС у надзвичайних ситуаціях різної генези; г) дослідження, присвячені аналізу тактичних особливостей діяльності ОВС у зазначених умовах; д) в аспекті визначення правових і процесуальних засад здійснення кримінального провадження в умовах виникнення надзвичайних ситуацій або запровадження надзвичайних правових режимів.

Проведений аналіз свідчить, що переважна частина наведених праць мають загальнотеоретичну спрямованість. Такий факт обумовлений майже відсутністю в Україні практики запровадження надзвичайних правових режимів (зокрема режиму воєнного стану, або надзвичайного стану, введення якого обумовлено виникненням надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру, запровадження режиму антитерористичної операції, надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру загальнодержавного рівня), безпосередньо практики діяльності органів публічної адміністрації за таких умов, а також проведення кримінального провадження за таких умов. Однак, на превеликий жаль, протягом 2013-2014

років на території України виникла значна кількість надзвичайних ситуацій, зокрема: масові заворушення в Києві в листопаді 2013 - лютому 2014 році, що були спровоковані політикою уряду щодо припинення Євроінтеграції; масові заворушення в Донецькій, Харківській, Дніпропетровській областях; підпал будівлі профспілок у м. Одеса; військова анексія Автономної Республіки Крим; внутрішній збройний конфлікт на території Донецької та Луганської областей тощо. Саме такі ситуації й обумовили виникнення значної кількості суспільних відносин, які потребують наукового осмислення та вирішення.

Однак дослідження основних положень наукових праць щодо процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в умовах надзвичайних правових режимів дозволяє говорити про те, що нині в наукових працях не приділена достатня увага вчених окремим аспектам цієї проблематики, а саме: по-перше, комплексно не проаналізовано правові основи процесуального та організаційного забезпечення кримінального провадження в умовах надзвичайних правових режимів; по-друге, не досліджено питання щодо визначення змісту матеріальних і процесуальних наслідків виникнення надзвичайних правових режимів; по-третє, щодо визначення особливостей провадження слідчих (розшукових) дій під час досудового провадження в умовах надзвичайних правових режимів; по-четверте, щодо визначення особливостей правових, організаційних і процесуальних засад проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах надзвичайних правових режимів; по-п'яте, щодо аналізу зарубіжного досвіду кримінального провадження в умовах надзвичайних правових режимів тощо.

Література

1. О выступлении Обамы в ООН. - [Електронний ресурс]: http://radiovesti.ru/article/show/article_id/148639
2. Доклад Комиссии по разоружению ООН в 2012 году. - [Електронний ресурс]: <http://www.un.org/ru/peace/disarmament/commission/>
3. Гузенко К.О. Деякі аспекти розвитку сучасних наукових поглядів щодо адміністративної діяльності органів внутрішніх справ у надзвичайних ситуаціях / К.О. Гузенко // Південноукраїнський правничий часопис. - 2012. - № 4. - С. 132-135.
4. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України: [підруч.] / О.М. Бандурка. - Х.: Ун-т внутр. справ, 1998. - 480 с.
5. Басов А.В. Службово-бойова діяльність сил охорони правопорядку в умовах дії режиму надзвичайного стану: [моногр.] / А.В. Басов. - Сімферополь: КРП "Кри-

мнавчпеддержвидав", 2010. - 180 с.

6. Басов А.В. Теоретичні основи та суб'єкти забезпечення громадської безпеки у надзвичайних ситуаціях: [моногр.] / А.В. Басов - Сімферополь: КРП "Кримнавчпеддержвидав", 2011. - 190 с.

7. Басов А.В. Громадська безпека в умовах надзвичайних ситуацій: теорія та практика забезпечення: [моногр.] / А.В. Басов. - Ірпін: Нац. ун-т ДПС України, 2013. - 424 с.

8. Давиатадзе М.Д. Теоретические, организационные и правовые основы деятельности органов внутренних дел в условиях межнациональных конфликтов: дисс. ... докт. юрид. наук: 12.00.02 / Давиатадзе Мевлуд Делуралович. - М., 2000. - 451 с.

9. Гуцин В.В. Правовые и организационные основы обеспечения общественной безопасности в Российской Федерации при чрезвычайных ситуациях: дис. ... д-ра юрид. наук.: 12.00.02 / Гуцин Василий Васильевич. - М., 1998. - 449 с.

10. Кузніченко С.О. Управління органів внутрішніх справ в особливих умовах, викликаних аномальними явищами техногенного і природного характеру: [моногр.] / С.О. Кузніченко. - Х.: Вид-во Націон. ун-ту внутр. справ, 2010. - 170 с.

11. Кузніченко С.О. Надзвичайні адміністративно-правові режими: зарубіжний досвід та українська модель: [моногр.] / С.О. Кузніченко - Сімферополь: КРП "Кримнавчпеддержвидав", 2009. - 497 с.

12. Кузніченко С.О. Становлення та розвиток інституту надзвичайних адміністративно-правових режимів в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 / С.О. Кузніченко. - Х., 2010. - 37 с.

13. Каткова А.Г. Кримінальне судочинство в умовах особливих правових режимів: питання, що не знайшли вирішення в новому КПК України / А.Г. Каткова // Актуальні проблеми кримінального права, процесу та криміналістики: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 95-річчю з дня народження професора М.В. Салтевського (м. Одеса, 2 листопада 2012 р.). - Одеса: Фенікс, 2012. - С. 342-344.

14. Шкітов О.Ф. Дія Кримінального процесуального законодавства в умовах воєнного або надзвичайного стану // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. - 2013. - № 5. - С. 297-300.

Янковий М.О.,
кандидат юридичних наук, доцент,
в.о. начальника кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії ОДУВС
Надійшла до редакції: 19.09.2014

УДК 341.2

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Микитенко В. В.

Стаття присвячена визначенню теоретичних засад правоохоронної діяльності та механізму правового регулювання правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України.

Ключові слова: правоохоронна діяльність, органи внутрішніх справ України, механізм правового регулювання.

Статья посвящена определению теоретических

основ и механизма правового регулирования правоохранительной деятельности органов внутренних дел Украины.

Ключевые слова: правоохранительная деятельность, органы внутренних дел Украины, механизм правового регулирования.

The article is devoted to defining the theoretical principles and mechanism of regulation of law enforcement